

території трьох рідкісних для України видів грибів: *Agaricus vaporarius* (Vitt.) Mos. (на ґрунті у теплиці), *Lepiota cepaestipes* (Fr.) Kumm. s. J. Lange (теплиця, в горщику з *Ficus benjamina*), *Lepiota brunneo-ircarnata* Crod. et Mart. (на ґрунті під *Pseudotsuga*). У парку «Дуби Черешчаті» були зафіксовані рідкісні для регіону Лівобережного Лісостепу України, види грибів: *Agaricus bisporus* (Quel.) Sacc., *Coprinus niveus* (Fr.) Fr., *Mycena alcalina* (Fr. Ex Fr.) Kumm та *Tricholoma columbetta* (Fr.) Quel.

Таким чином, можна зробити висновки, що штучні насадження поступово заселяються грибами-макроміцетами, їх поява залежить від наявності потрібного субстрату (опад, сухі гілки, механічні ушкодження живих дерев та ін.). Появу плодових тіл на опаді виявлено на ділянках із молодими насадженнями дерев (вік насадження 3-4 роки), а появу грибів-ксилотрофів зафіксовано на сухих частинах дерева на другому-третьому році після їх всихання (*Pleurotus ostreatus*, *Flammulina velutipes*). Мікоризоутворюючі гриби з'являються значно пізніше (через десятки років). Таким чином формування стабільної екологічної екосистеми відбувається поступово і більш-менш завершує формування у віці 40-50 років. За цей час проходить заселення насаджень грибами з основних екологічних груп, що займають чільне місце в екосистемі, аналогічно до природної. Аналіз видового складу грибів-макроміцетів штучних насаджень слугує показником її рівня сформованості та сталості. Від віку та видового складу штучних насаджень залежать якісні та кількісні показники мікоризоутворюючих грибів, які відображають ступінь сформованості екосистеми в цілому.

АПРОБАЦІЙНІ ОСОБЛИВОСТІ ПЕРСПЕКТИВНИХ СОРТІВ ПЕРЦЮ СОЛОДКОГО В УМОВАХ ПРИСАДИБНОЇ ДІЛЯНКИ ОКОЛИЦЬ МІСТА КАРЛІВКИ

Воронцова С.С., Оніпко В.В.

Полтавський національний педагогічний університет імені В.Г. Короленка

Перець солодкий походить від гострого по мірі його пересування на північ і окультурення. На початку цивілізації плоди перцю були дрібними та гострими. Шляхом багаторічного відбору, що проводився людиною з давніх часів, під впливом добрив та інших сприятливих факторів були отримані крупноплідні форми, які вирощують в наші дні. Основна властивість перцю в тому, що йогоплоди містять велику кількість вітамінів[3]. За вмістом вітаміну С перець перевищує всі овочеві культури. У залежності від сорту, умов вирощування і ступеня зрілості плоду, вміст вітаміну С – 100-200 мг/100г сирової речовини, а в деяких сортів може збільшуватися – до 300 мг/100г[1]. Плоди перцю багаті вітаміном Р (до 140-170 мг/100г),що впливає на фізіологічні властивості організму[2]. Перець також містить фізіологічно важливі для організму людини речовини: глюкозу, фруктозу і сахарозу. В його плодах міститься до 15% білку; 0,95% жиру; 0,5% солей калію; 0,13% натрію; 0,16% заліза (солі заліза підвищують гемоглобін крові)[4]. Приємний аромат плодів перцю визначається наявністю в них ефірної олії, концентрація якої коливається від 0,1 до 1,25 % на суху речовин. Завдяки своїй харчовій цінності перець отримав широке розповсюдження на всіх континентах земної кулі.

На сьогодні відомо понад 2000 сортів перцю солодкого, які відріз-

няються особливостями пристосування до вирощування в певних регіонах. Саме тому з метою підвищення вирощування цієї цінної вітаміноносною культури необхідно досконало вивчити апробаційні особливості перспективних сортів у регіоні. Дослідження сортів перцю солодкого проводили в 2009, 2010 роках в умовах присадибної ділянки на околицях міста Карлівки Полтавської області. В цілому погодні умови в роки проведення досліджень були сприятливі для розвитку рослин і формування врожаю перцю солодкого. В досліді вирощували розсади сортів Айвенго, Атлант, Еней, Султан, Червоний лицар, Золота Тамара, Золоте руно, Білозерка, Богатир Подарок Молдови та гібридів ЮпітерF1, СамандерF1, КлаудіоF1, АденF1. Насіння різних сортів висівали в строки, відповідно досліджуваних варіантів для отримання різновікової розсади, яку висаджували у відкритий ґрунт 25 травня з розрахунку 8 рослин на метр квадратний. Повторність у дослідах трикратна, варіанти розміщені методом рендомізації. Метою проведених досліджень було вивчення та виділення сортів, які були б найбільш продуктивними та пристосованими до умов району дослідження. Отже, вирішення проблеми продуктивності даної культури полягає в наявності відносно холодостійких і скоростиглих сортів перцю[5]. За контроль взято сорт Подарок Молдови, вирощений розсадою без пікірування віком 60 діб. Порівнюючи варіанти за біометричними показниками, можна виділити сорти з найвищим рівнем висоти, діаметру стебла біля кореневої шийки, кількістю бутонів – Айвенго, Атлант, Еней, Богатир. У розсади сортів Айвенго, Атлант, Еней довшого строку вирощування був більший "забіг" розвитку, вона висаджувалася при наявності бутонів. Перший збір урожаю проводили у варіантах вирощування розсади сортів Золоте руно, Білозерка (29-30.07), - Червоний лицар, , Еней, Султан в різні строки з 2.08 по 7.08, - 1.08 - 3.08, тоді як в гібридів Клаудіо F1, Аден F1 дату одержання урожаю відмічали дещо пізніше 12.08 - 13.08. Проведені спостереження за проходженням фаз розвитку рослин показали, що у всіх варіантах досліду період від висаджування розсади до початку утворення врожаю становив 70-90 діб. Головним чином на проходження фаз розвитку мали вплив біологічні особливості сорту. Період від цвітіння до першого збору плодів значної відмінності по варіантах досліду не мав і тривав 28-37 діб. Найбільша тривалість періоду плодоношення була у перцю солодкого сортів Айвенго, Атлант, Еней, Султан. У варіантах де вирощувалася розсада сортів Золота Тамара, Золоте руно спостерігаємо більш пізні строки початку плодоношення, що пов'язано з дещо меншими параметрами розсади та подовженням всіх фенологічних фаз розвитку рослин. Ці варіанти відзначались і меншою тривалістю періоду плодоношення - 48-49 днів. У результаті досліду одержано високий показник продуктивності рослин перцю солодкого представлену у сортах Червоний лицар, Еней, Султан прибавка врожаю яких становила 1,5-7,7% до контролю. Врожайність у варіантах, де досліджувалися сорти Айвенго та Атлант відмічалась дещо вищим рівнем і становила 6.0 кг на м² та 7.0кг на м² відповідно.

Отже, для одержання харчової, вітаміноносної, здорової продукції та забезпечення населення свіжими плодами доречно вирощувати такі сорти перцю солодкого як: Султан, Еней, Айвенго та Атлант.

Література

1. Андреев В.М., Практикум по овощеводству/ В.М. Андреев, В.М. Маркова. – М.: Колос, 1981 – 207 с.

2. Андреева Р.А., Справочник по овощеводству/ В.И. Алексашин, А.В. Алпатьев, Р. А. Андреева. – Л.: Колос, 1982 – 106 – 108с.
3. Барабаш Орест Юліанович, 800 практичних порад для городника-любителя / Барабаш О.Ю. – К.: Урожай, 1988 – 250с.
4. Барабаш О.Ю., 800 практичних порад для городника-любителя – Барабаш О.Ю., Гутыря С.Т.- К. Урожай, 1992 – 267-277с.
5. Барабаш Орест Юліанович, Овочівництво / Барабаш О.Ю., - К.: Вища школа, 1993 – 373с.

ОСОБЛИВОСТІ ВИРОЩУВАННЯ ПРЕДСТАВНИКІВ РОДИНИ САСТАСЕАЕ

Гомля Л.М., Коба Є.В.

Полтавський національний педагогічний університет імені В.Г. Короленка

Кактуси - дуже світлолюбні рослини, переважна більшість їх не витримує затінення. Коли не вистачає світла, стебла видовжуються, стають тонкими, верхівки бліднуть, колючки залишаються недорозвиненими. Такі рослини не мають природного забарвлення, легко уражаються хворобами та пошкоджуються шкідниками і майже не цвітуть. Максимум сонячного освітлення потребують високогірні, біло опушені і з густими колючками кактуси. При помірному освітленні можна вирощувати більш зелені види (опунції, зелені мамілярії та ін.). Рослини, що ростуть у тропічних лісах (епіфілліуми, рипсаліси, зигокактуси та інші) і трав'янистих саванах під високими деревами й травою, можна культивувати у півтіні.

Сукулентні рослини не потребують великої кількості води, але треба знати, коли і як їх поливати. Влітку слід поливати регулярно, але не надмірно. Потрібно індивідуально підходити до кожної рослини, враховуючи її стан, температурні та погодні умови. В період росту кактуси зволожують переважно вранці - обприскуванням, поступово зменшувати полив. Під час зимового поливу треба підвищувати температуру в приміщенні. Якщо рослини взимку утримувати за температури 3-5° С, їх можна зовсім не поливати. З настанням перших теплих днів, коли вже пригріває сонечко і кактуси почали рости, можна починати їх обприскувати і обережно поливати дощовою або водопровідною водою кімнатної температури. До водопровідної води корисно додати торфову кришку і настояти добу, тоді жорсткість води значно знижується. В холодні дні воду рекомендується підігрівати до 30-35° С. Не слід намочувати стебло під час поливу й надмірно перезволожувати землю в горщиках, це може призвести до загнивання рослин.

Кактуси дуже чутливі до свіжого повітря, тому їх потрібно утримувати в приміщеннях, де є вентиляція, але без протягів.

Пересаджувати кактуси краще навесні, коли рослини вже починають рости. Перед пересаджуванням, щоб земля легше відокремлювалась од коріння, рослини кілька днів не поливають. Висаджувати треба в чистий глиняний або пластмасовий посуд з отворами для стікання води, які закривають черепками. У горщик насипають дренаж і невеликий шар землі. Після цього коріння рослин вільно розміщують у горщику та засипають субстратом. Пересаджені кактуси спочатку розміщують у півтіні і кілька днів не поливають. Молоді рослини, що ростуть у малому посуді, потрібно щороку пересаджувати. Великі літні екземпляри пересаджують через кожні 2 – 3 роки.